

137 . Râmnicu Sărat | Județ: Buzău | Punct: Complexul Brâncovenesc (str. Primăverii nr. 4) | Anul: 2011

Anul: 2011

Cod RAN: 44854.06

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Eugen Marius Constantinescu, Cătălin Constantin Dinu, Gabriel Ion Stăicuț

Instituții: Muzeul Județean Buzău, Muzeul Județean Buzău, Muzeul Județean Buzău

Raport

Cercetarea arheologică preventivă a sitului „Fosta mănăstire Râmnicu Sărat”, situat în Râmnicu Sărat, str. Primăverii, nr. 4, s-a făcut în urma cererii Parohiei „Adormirea Maicii Domnului” Râmnicu Sărat, coproprietara terenului împreună cu Primăria Municipiului R. Sărat, beneficiare ale documentației Restaurarea Complexului Brâncovenesc, monument istoric categoria A, Râmnicu Sărat, județul Buzău, pentru care a solicitat DCPN Buzău emiterea unui aviz, conform prevederilor legale în vigoare. Avizul este prevăzut în Certificatul de urbanism eliberat de Primăria Municipiului Râmnicu Sărat.

Cercetarea arheologică preventivă în punctul situat în Râmnicu Sărat, str. Primăverii, nr. 4 s-a impus datorită faptului că proiectul de restaurare - conservare vizează „Fosta mănăstire Râmnicu Sărat”, monument istoric categoria A, identificat anterior și înscris în Lista Monumentelor Istorice 2010 sub cod BZ-II-a-A-02463, cunoscut și sub numele de Complexul brâncovenesc Râmnicu Sărat.

Primele cercetări arheologice pe suprafața acestui sit au fost executate în anii 1977 - 1986 de arheologul Ion Motzoi - Chicideanu, atunci angajat la fosta Direcție Economică și a Patrimoniului Cultural Național, ulterior desființată. Cercetări ulterioare, din perioada 1991 - 2002, au scos la lumină vestigii arheologice datate în secolele VI - VII și XVII - XIX, densitatea celor din Evul Mediu fiind mare.

Cercetările noastre au urmărit recuperarea informației științifice și a materialelor arheologice, precum și stabilirea sarcinilor ce trebuie realizate prin proiectul de restaurare - conservare.

Situl arheologic „Fosta mănăstire Râmnicu Sărat” / Complexul brâncovenesc R. S., este situat în zona de contact a dealurilor pericarpatice de la Curbura exterioară a Carpaților cu Câmpia Română, fiind amplasat pe terasa majoră a râului Râmnicu Sărat și pe piemontul Câmpiei Râmniceului, la 138 / 144 metri altitudine medie față de nivelul Mării Negre.

Primele informații istorice despre edificarea complexului brâncovenesc „Fosta mănăstire Râmnicu Sărat” sunt consemnate de cronicarul Radu Greceanu în „Istoria domniei lui Constantin Basarab Brâncoveanu voievod. 1688 - 1714”:

Cap. XL. „Pentru zidiri ce au făcut măriia-sa și alte lucrări carele au săvârșit într-acest an.

Într-acest an al optulea den domniia mării-sale [7205 / 1697], s-au săvârșit și mănăstirea care au făcut măriia-sa la târgul Râmnecului, unde să proslăvește adormirea cei de Dumnezeu născătoare, stăpânii noastre, care iar den pajiște și den temelie au zidit împreună cu unchiul mării-sale, Mihai Cantacozino vel-spătar, însă mănăstire mare și cuvioasă, cu chilii de piatră și cetate împrejur, pentru că fiindu în locu ca acela de iaste în calea oștilor și mai mult a tătarilor. Drept aceia au pus măriia-sa nevoie înă împreună cu unchiul mării-sale, ce s-au zis mai sus, de o au făcut cu tărie, ca multora scăpare și apărare să fie, care cu mile întărind-o și cu toate cumsăcade împodobind-o, la sfânta și dumnezeiasca mănăstire de la muntele Sinai o au închinat, întru vecinică pomenire.”²

În alt loc, menționează că în al optulea an al domniei sale (1697 / 7205) Constantin vodă Brâncoveanu a

construit împreună cu „unchiul mării sale Mihaiu Cantacozino, mănăstirea sa la târgul Râmnicului, unde se proslăvește hramul Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.”³

O altă însemnare: Plecând din Târgoviște și oprindu-se pentru „ospete pă la casele boierilor, spre Sărata au mersu, pre la Mărginenii mănăstirii întâiu, apoi la Mărginenii lui vel spătar, Filipeștii de Pădure, Măgureni, Filipeștii de Praova, umblând spre Scăianii [Boldești - Scăieni, jud Prahova] au mersu. Și de la Scăiani la Șchei și de acolo la Sărata [Sărățeanca și Merei].

Și de acolo și până la Râmnic la mănăstire, unde măriia sa împreună cu Mihaiu Cantacozino vel spătar făcuse <mănăstire întărită> unde în ziua de Înălțarea Sfintei Cruci, la 14 ale lui septembrie acolo au fost, veselindu-se cu toți boiarii mării sale ... a doua zi au mersu înapoi la Sărata și de acolo ... ”⁴

În Istoria de taină a domniei lui Constantin Brâncoveanu, același autor scrie:

Cap. 11. „Aicea însemnez că având domnu ceva răsuflu și cunoscând puțină liniște dăspre Poartă, făcând și sfânta mănăstire a Râmnicului și 2 pivnițe dă piatră la Sărata [una la Merei, cealaltă la Nenciuilești pe Musceleanu], s-au îndemnat dempreună cu toată boierimea și cu casa mării sale de au mers tocma până acolo dă le-au văzut (titlul capitolului).

Alaiul domnesc a pornit din Târgoviște la 1 septembrie, a rămas „la moșiile / p. 229 / boierilor Cantacuzinești, apoi a mers la Scăiani (Boldești - Scăieni, jud. Prahova), la viile mării sale”, unde a stat 5 - 6 zile, „văzând și pivnița ce făcuse acolo la vii”, stabilește să se facă case, „apoi a mers la viile mării sale la Șchei și de acolo la Sărata. Dă la Sărata iarăși pă ospăț la satele ginerelui mării sale Neculae postelnicul Ruset, care-i dedese dă zestre anume Fundenii i Fureștii. Și dă acolo rugându-l Mănăilă vel șătrar ca să meargă și la satul lui, la Mărăcineni, să-l ospăteze, măriia sa numaidecât au fost bucuroși și au mersu. Unde făcându-i Mănăilă vel șătrar ospăț foarte frumos, s-au sculat și dă acolo și au mers la Sfânta Mănăstire la Râmneș.

Deci, după ce au văzut și Sfânta mănăstire, s-au învârtit iarăși pă la viile mării sale Sărata i Șcheii și dă acolo luând în jos, au venit la satul Tomii Cantacozino vel postelnic, Bercenii ... și s-a întors la Târgoviște la 5 octombrie [1706] ... ”⁵

Acestea sunt informațiile consemnate de cronicarul Radu Greceanu, omul de casă al domnitorului Constantin Basarab Brâncoveanu, în cele două cronici dedicate binefăcătorului său, confirmate de pisania bisericii, din care rezultă că ansamblul a fost realizat între anii 1691 și 1697.

Documente anterioare vorbesc însă de existența la Râmnicu Sărat a unei biserici încă din ultimul sfert al secolului XVI. Așa cum probează unele elemente arhitecturale descoperite în teren, această biserică era fortificată (vezi mai jos).

Primele vestigii arheologice provenind din zona sitului urban Râmnicu Sărat - strada Victoriei, au fost descoperite întâmplător în anii 1980 - 1985, în urma executării unor lucrări - săpături și excavații - destinate amplasării fundațiilor blocurilor din zona nord a străzii Victoriei. Ulterior, prin săparea fundațiilor altor clădiri în zonă au apărut materiale din secolele XVII - XIX. Alte lucrări edilitare executate pe străzile Avântului, Primăverii, C. Brâncoveanu, T. Vladimirescu, Dezrobirii, Milcov și Mărgăritarului au dus la delimitarea sitului existent în centrul actualului oraș. Odată cu pământul scos din excavații au fost antrenate unele materiale arheologice - ceramică, unelte din piatră, os și metal, ustensile din fier și bronz, arme din fier, accesorii vestimentare, datând din prima și a doua epocă a fierului - Hallstatt și La Tène, din secolele IV - VII și din Evul Mediu Mijlociu și Târziu, secolele XV - XVIII. De asemenea, au fost semnalate morminte de înhumăție din secolele XV - XVIII.

În groapa săpată în anii 1991 - 1992 pentru amplasarea fundațiilor unui bloc din str. T. Vladimirescu colț cu str. Primăverii, la circa 50 m nord-est de zidul de nord al incintei Complexului brâncovenesc, la adâncimea de 6 - 8 m, pe profil a apărut un fragment de tunel boltit din cărămidă, al cărui traseu venea dinspre mănăstire și se îndrepta undeva pe direcția nord-est.

Cu ocazia cercetărilor pentru eliberare de sarcină arheologică a terenurilor situate în str. Victoriei, nr. 113 și 115, unde s-au realizat construcții locuințe cu spații comerciale la parter, aflate în zona de protecție a monumentului „Fosta mănăstire Râmnicu Sărat”, au fost cercetate mai multe complexe arheologice din

diferite epoci, inclusiv fundații ale unor construcții medievale. Materialul arheologic descoperit în perimetrul sitului indică funcționarea aici a unor așezări în prima și a doua epocă a fierului, din secolele IV - VII și din secolele XV - XVIII.

În anii 1991 - 2002 au fost executate cercetări arheologice în complexul „Fosta mănăstire Râmnicu Sărat”, publicate parțial.⁶

Prin cercetarea arheologică preventivă executată în incinta Complexului brâncovenesc Rm. Sărat s-a urmărit localizarea și cercetarea acelor complexe arheologice din componența sitului ce au fost amplasate și au funcționat în acest perimetru, stabilirea etapelor edificării complexului, localizarea elementelor de arhitectură care au făcut parte din construcțiile ridicate la comanda și cu finanțarea lui Constantin Brâncoveanu, stabilirea intervențiilor arhitecturale ulterioare, a raporturilor între construcțiile de epocă brâncovenească cu cele din ansamblul original / anterior și cu cele din epocile ulterioare, precizarea unor alte elemente de interes. Am avut în vedere posibilitatea intersectării unor complexe arheologice din secolele XI a.Chr. - II p. Chr., IV - VII, XIV - XVIII.

Pentru executarea cercetărilor au fost practicate 6 secțiuni și 5 casete, cu dimensiunile:

S I = 47,80 x 1,50 m, orientată sud - nord, între zidurile de incintă de sud și de nord ale complexului, la 15 m vest de zidul de incintă est; caroierea s-a făcut la 2 m; în carourile 1 - 5 secțiunea a fost lărgită cu 0,70 m pe latura de est);

S II = 18,00 x 1,50 m, orientată sud - nord, amplasată în dreptul naosului bisericii, sprijinită pe zidul de incintă sud al complexului, în fața turnului pătrat de pe această latură, astăzi clopotniță);

S III = 8,00 x 1,50 m, orientată vest - est, sprijinită pe zidul de incintă est, în fața turnului pătrat de pe această latură;

S IV = 6,00 x 2,00 m, orientată vest - est, sprijinită pe zidul de incintă est, la 3,20 m nord de zidul de incintă sud;

S V = 8,00 x 1,50 m, orientată sud - nord, amplasată peste zidul de incintă sud, în porțiunea unde acest zid a fost complet demantelat, la 11,00 m vest de capătul zidului existent, respectiv la 15,50 m vest de colțul de vest al turnului patrulater de pe latura de sud (clopotnița);

S VI = 18,60 x 1,00 m, traversează clădirea aflată pe latura de nord a complexului, denumită impropriu fosta stăreție; secțiunea este împărțită în trei segmente: S VI A = 1,85 x 1,00 m, traversează holul clădirii; S VI B = 5,10 x 1,00 m, traversează camera alăturată holului; S VI C = 10,00 x 1,00 m, amplasată în exteriorul clădirii și al complexului, pe latura de nord a acestuia, în strada Primăverii, în continuarea segmentelor A și B. În raport cu secțiunea S I, secțiunea S VI este amplasat cu 0,50 m spre est;

caseta CAS 1 = 11,00 x 2,00 m, situată la 0,50 m est de S I, de la zidul de incintă sud;

caseta CAS 2 = 10,00 x 2,00 m, situată la 0,80 m vest de S I, de la zidul de incintă sud

caseta CAS 3 = 2,00 x 1,40 m deschisă pe latura de est a S I, în caroul 11 - 12, pentru dezvelirea mormântului M 1 / 2011

caseta CAS 4 = 1,40 x 1,30 m, amplasată pe latura de est a S I, în caroul 11, pentru cercetarea mormântului M 2 / 2011

caseta CAS 5 = 1,00 x 0,50 m amplasată pe latura de est a secțiunii S II, în caroul 9, pentru cercetarea mormântului M 7 / 2011.

Săpătura manuală s-a executat până la adâncimea de 2,00 / 2,60 m - 4,15 m, până în solul steril arheologic.

Situația stratigrafică în secțiunea S I, magistrala care traversează incinta de la sud la nord, se prezintă astfel:

- între 0,00 - 0,10 / 0,18 m pământ negru recent format; în carourile 4 - 6, 16 - 18, 21 - 24 grosimea acestui strat crește;

- între 0,10 / 0,18 - 0,30 / 0,45 / 0,70 m pavaj din piatră de râu amenajat pe un strat de nisip și pietriș mărunț; pavajul se regăsește în carourile 4 - 24, inclusiv peste resturi de zidării din secolele XVII - XIX, și lipsește numai în carourile 1 - 3, în vecinătatea zidului de incintă sud, unde s-a aflat, începând din secolul al XVII-lea până în secolul XIX, o anfiladă de încăperi;

- în carourile 1 - 3, între 0,10 / 0,18 - 0,30 / 0,80 se află un strat de pământ negru afânat purtat, care suprapune resturile de zidării medievale;

- între 0,30 / 0,45 / 0,70 - 0,90 / 1,40 / 1,90 m, în diferite porțiuni ale secțiunii, strat de materiale din demantelări succesive; în carourile 7 - 8 ultimul nivel de materiale din demantelări se află imediat sub stratul de pământ negru recent format; în carourile 9 - 10, 16 - 17 și 22 - 23 au fost săpate gropi de mari dimensiuni pentru depunerea materialelor din diferite faze de demantelări;

- între 1,00 - 1,70 m strat de pământ cenușiu pigmentat cu cărbune; în unele porțiuni stratul lipsește;

- între 1,00 - 1,30 / 1,50 / 1,80 în carourile 4 - 8, 12 - 24 strat de pământ maroniu - cenușiu tasat, în unele porțiuni pigmentat cu chirpici și cărbune;

- în diferite zone, între stratele menționate apar lentile sau nivele înguste de pământ galben, de nisip sau soluri amestecate;

- în carourile 1 - 3 s-au păstrat pe înălțimi diferite fragmente de ziduri de epocă brâncovenească, fundațiile pe care stau aceste ziduri și fragmente de pardoseli de cărămidă din aceeași epocă;

- în caroul 1, CAS 2, sub fundația zidului de epocă brâncovenească a apărut o groapă anterioară, datând, probabil, din Evul mediu timpuriu, în care a apărut un fragment ceramic cenușiu la roată.

În secțiunea S I și în casele CAS 1 și CAS 2 au fost descoperite două ziduri perpendiculare pe zidul de incintă sud, la distanță de 2,30 m unul de altul, delimitând o încăpăre cu dimensiunile de 5,20 x 2,30 m, cu câte o intrare pe fiecare din laturile lungi de est și de vest; încăpărea a fost pardosită cu cărămizi, așezate pe un strat de nisip fin, din care se păstrează o suprafață la contactul cu zidul cetății. Cele două ziduri stau pe fundații construite din pietre de râu înecate în mortar, gros de 0,70 m, făcute cu un strat subțire, de 0,10 m, de cărămizi medievale sparte înecate în mortar din var - nisip; fundațiile au fost turnate în șanțuri săpate până în pământul galben.

La 3,10 m nord de zidul de incintă sud, fundațiile celor două ziduri se întretaie cu o fundație oarecum asemănătoare, dar cu unele deosebiri, paralelă cu fundația zidului incintei brâncovenești; aceasta are stratul de cărămizi sparte înecate în mortar gros de 0,30 m, iar în fundația din pietre de râu sunt încorporate cărămizi sparte. Această fundație nu aparține fazei brâncovenești, situația din teren sugerează că a fost turnată cândva înainte de realizarea construcției brâncovenești, respectiv a fundațiilor zidurilor acesteia. Cu mare probabilitate, această fundație aparține fortificației anterioare construcției brâncovenești, datând poate de la sfârșitul secolului al XVI-lea sau din epoca Matei Basarab, deocamdată nu am descoperit elemente care să permită datarea mai strânsă a acesteia. Și Radu Greceanu știa că aici a fost o fortificație anterioară, căci zice „... iar den pajiște și den temelie au zidit ...”⁷, adică din nou a ridicat o cetate ce a existat aici mai înainte și care fusese rasă din temelii.

La 1,30 m nord de această fundație mai timpurie apare altă fundație, asemănătoare ca mod de construcție, peste care stă un zid medieval din cărămizi, păstrat pe 0,55 / 0,60 m înălțime, paralel cu zidul de incintă sud al fortificației brâncovenești. Și între acest zid și zidurile de epocă brâncovenească există unele deosebiri: cele de epocă brâncovenească suprapun exact fundația pe care stau, adică au aceeași lățime ori sunt puțin mai înguste decât aceasta, dar zidul mai timpuriu iese în afara fundației pe care stă cu 0,10 m.

Aceste elemente confirmă existența aproximativ pe același amplasament a unei fortificații anterioare construcției brâncovenești, dar puțin mai mică decât cea din urmă. Constantin Brâncoveanu a extins cel puțin pe laturile de sud și nord incinta, zidul de sud al incintei brâncovenești fiind ridicat la 3,10 m în afara celei anterioare. Fundația fortificației anterioare celei brâncovenești a fost localizată și în secțiunea S II.

Cele două ziduri perpendiculare pe și sprijinite pe zidul de incintă sud, dezvelite de noi, delimitau o încăpăre din anfilada de chilii construite de-a lungul acestei laturi a incintei. Chiliile erau acoperite cu bolți semicilindrice din cărămizi, sprijinite pe pereții despărțitori, arcele acestor bolți fiind parțial înglobate /

întreșuate cu zidul incintei, pe care se păstrează amprente lor.

Deschiderea capetelor arcelor bolților semicilindrice înglobate în zidul de incintă est indică faptul că încăperile de pe această latură erau de dimensiuni mult mai mari decât cele de pe latura de sud, până la duble, ceea ce ne face să presupunem că pe această latură erau amenajate depozite pentru provizii și materiale, precum și spații cu altă destinație, nu chilii.

Peste bolțile semicilindrice ale chiliilor și depozitelor era amenajat un drum de strajă și de intervenție la nivelul căruia sunt practicate în zidul de incintă guri de tragere; locașurile de încastrare a structurii acestui drum se văd pe zidul de incintă de sud și de est. La circa 2,5 m mai sus de nivelul acestei amenajări, în zid se văd locașurile în care erau încastrate grinzile din lemn ale unui al doilea drum de strajă și ale platformelor de apărare, care se conjuga cu crenelurile din cărămidă.

Zidul incintei brâncovenești are 6,00 m înălțime până la nivelul crenelurilor, iar înălțimea acestora era de 0,80 m, așa cum indică cele păstrate la turnul pătrat de pe latura de sud a incintei (încorporate în zidul clopotniței instalată în acest turn).

În secțiunea S II situația stratigrafică este asemănătoare în parte cu cea din secțiunea S I, dar mai simplă; în apropierea zidului de incintă sud, respectiv a turnului pătrat de pe acea latură (azi clopotniță), nu s-au păstrat resturi de pavaj din cărămizi de la spațiul prin care se făcea accesul la turn în epoca brâncovenească, dar s-a păstrat un zid perpendicular pe zidul de incintă, care flanchează latura de est a intrării, lung de trei metri și înalt de 1,10 m; acesta are o fundație din piatră de râu înecată în mortar fățuită cu un strat de cărămidă medievală spartă înecată în mortar din var - nisip. Spre interiorul incintei, acest zid este adosat unui zid din cărămidă pe fundație din piatră de râu înecată în mortar, paralel cu zidul de incintă; zidul este străpuns de o ușă, amprenta tocului acesteia fiind păstrată în zidărie, care se deschidea către o încăpere cu lățimea de 1,45 m, pardosită cu cărămizi dispuse oblic față de ziduri; cărămizile din pardoseală au fost așezate pe un strat de nisip gros de 0,10 - 0,15 m, deus peste un pavaj dublu din piatră de râu; probabil acest spațiu era un coridor din care se făcea accesul în chiliile adosate zidului și, totodată, în turnul pătrat de pe latura de sud a incintei. Limita nordică a acestei amenajări se află la 5,80 m de zidul de incintă sud. Cândva, la sfârșitul secolului al XIX-lea sau în prima jumătate a secolului XX, pe latura de nord a acestui zid medieval a fost adosat un zid fără fundație construit din cărămizi de dimensiuni mari, 30 x 15 x 8 cm.

Accesul dinspre interiorul incintei fortificate în turnul pătrat de pe latura de sud (azi clopotniță) a fost blocat cu un zid de cărămizi cândva în cursul secolului XX, când s-a practicat o ușă în peretele de sud al acestui turn, prin care se face accesul în prezent.

Dincolo de limita spre interior a structurilor de ziduri, sub stratul de pământ negru recent se află un strat de materiale din demantelare, deus peste un pavaj din piatră de râu, care la rândul său stă peste alde două nivele cu materiale din demantelare, cel inferior constând dintr-un pământ negru - cenușiu în care sunt amestecate resturi de cărămizi sparte și mortar; sub acesta se află un nivel gros de pământ negru - maroniu, crescut peste stratul de pământ galben / loess, steril arheologic.

În secțiunea S II, în caroul 9, au fost localizate 4 morminte de înhumatie, M 7, 8, 9, 10 și o reînhumare multiplă.

În celelalte secțiuni stratigrafia este simplă: sub pământul negru recent apare pavajul din piatră de râu așezat pe un strat de nisip, sub care se află un strat de materiale din demantelări, deus peste stratul de pământ negru - maroniu, format peste stratul de pământ galben, steril arheologic.

În secțiunea S I au fost localizate 6 morminte de înhumatie, toate orientate V - E, trei prinse parțial sub profilul de vest, M 3 / 2011, M 4 / 2011, M 5 / 2011 și alte trei, M 1 / 2011, M 2 / 2011 și M 6 / 2011, prinse parțial sub profilul de est al secțiunii. Din lipsă de timp, au fost cercetate / demontate numai mormintele M 1 și M 2, celelalte patru fiind conservate in situ și urmând să fie cercetate / demontate în etapa executării proiectului de restaurare - conservare.

Mormântul M 1, inhumat, matur, orientat V - E, deus în sicriu din lemn de stejar cu capacul fixat cu cuie din fier confecționate manual. A avut ca inventar un nasture din porțelan. Mormântul 2, inhumat, matur, orientat V - E, deus în coșciug din lemn de esență moale, încheiat cu cuie de fier confecționate manual, a

avut ca inventar un nasture mic din porțelan. Groapa acestui mormânt a fost săpată într-o groapă umplută cu materiale din demnitate.

În secțiunea S II au fost localizate patru morminte - M 7 / 2011, M 8 / 2011, M 9 / 2011, M 10 / 2011, din care au fost cercetate / demontate numai primele două. Mormântul 7 / 2011, înhumat, orientat V - E, copil (?), depus într-un coșciug din lemn cu capacul vopsit în alb. Mormântul M 8 / 2011, înhumat, copil (?), orientat V - E, depus într-un coșciug din lemn de esență tare (poate exotica?), placat cu benzi de țesătură metalică din bronz (?), fixate cu ținte decorative. Mormintele M 9 și M 10 nu au fost demontate, din lipsă de timp.

În secțiunile S I, S II, S IV și S V au fost cercetate 24 de gropi de forme și dimensiuni variate; dintre acestea, trei - gropile G. 10, 15 și 24, au fost umplute cu materiale din demantelări, iar dintre celelalte numai câteva conțineau materiale arheologice. Groapa G 14, din S I, caroul 22 - 23, a avut în umplutura din pământ negru numeroase fragmente ceramice datând din secolele XVI - XVIII, între care un platou cu monogramă, sfeșnice din lut fragmentare, farfurii, castroane, boluri etc., vetre de lulea din lut, fragmente din recipiente de sticlă; la partea superioară au apărut fragmente din vase de porțelan de import.

În groapa G. 23, din secțiunea S V, au apărut numeroase fragmente ceramice din mai multe forme: farfurii, castroane, străchini, sfeșnice, conductă de olan, precum și fragmente din vase de porțelan de import.

În strat au apărut obiecte din fier: cuie, piroane, scoabe, un otic, un mâner de la un vas rotund, zgură metalică.

În secțiunea S V au apărut patru cochilii de scoică de dimensiuni medii.

În toate mormintele cercetate au apărut multe cuie din fier executate manual (de fierar). În mormântul 8 / 2011 capacul sicriului era decorat cu patru benzi longitudinale și 4 - 6 benzi transversale împletite (țesute) din fir de bronz, fixate cu ținte decorative din bronz.

În urma cercetărilor executate, considerăm că proiectul de restaurare - conservare se poate executa, cu respectarea următoarelor condiții:

- suprafața incintei va fi decapată până la nivelul solului medieval, respectiv până la nivelul suprafeței fundațiilor de epocă brâncovenească, fiind îndepărtate straturile de materiale din demantelare;
- structurile de zid medieval vor fi consolidate și conservate la nivelul la care se păstrează;
- pe latura de sud a incintei vor fi restaurate / reconstruite 3 - 4 chilii, după resturile de zidării păstrate;
- pe latura de est a incintei se vor restaura / reconstrui 2 - 3 încăperi, după resturile de zidării păstrate;
- va fi refăcut parțial sistemul de strajă și apărare, cu cele două nivele, pe semnele păstrate;
- turnul pătrat de pe latura de sud va fi dezafectat de actuala folosință și va fi restaurat ca turn de apărare;
- fragmentul de zid de incintă sud, demantelat, va fi refăcut până la înălțimea de 3,00 m, pe fundația existentă, localizată în secțiunea S V;
- clopotnița va fi amenajată pe o structură de lemn în apropierea zidului de incintă sud;
- clădirea de pe latura de nord, care găzduiește colecțiile Muzeului Orășenesc, va fi adusă la aspectul din imaginea din perioada 1906 - 1912, prin demolarea părților adăugate după acea dată; va fi restaurată și consolidată, iar în interior se va decapa până la nivelul zidurilor medievale localizate în secțiunea S VI A și B, care vor fi conservate la nivelul pardoselii.

Prin realizarea acestui program de restaurare/conservare, Complexul brâncovenesc Râmnicu Sărat va deveni un obiectiv turistic - istoric de valoare deosebită; totodată, vor fi îmbunătățite condițiile de funcționare a Muzeului Orășenesc. [Eugen-Marius Constantinescu]

Note

-
- 1. Raportul Chicideanu se află în arhiva Institutului Național al patrimoniului, fost INMI, fost DMASI, fost DEPCN.
 2. Radu Greceanu, în *Cronici brâncovenești*, București, 1988, p. 76
 3. Radu Greceanu, *Istoria domniei lui Constantin Basarab Brâncoveanu voievod. 1688 - 1714*, București, 1970, p. 116
 4. Ibidem, p. 155
 5. Radu Greceanu, *Istoria de taină*, București, 1970, cap. 11, p. 228 - 229
 6. Florentin - Liviu Cristea, *Cercetări arheologice în cadrul complexului brâncovenesc „Adormirea Maicii Domnului” din Râmnicu Sărat. Așezarea prefeudală*, Mousaios 4 partea I, Buzău, 1994, p. 253 - 267; Lupu Emil, *Date arheologice privind mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din Râmnicu Sărat, județul Buzău (secolele XVI - XIX)*, Mousaios 4, partea I, Buzău, 1994, p. 269 - 309
 7. Radu Greceanu, în *Cronici brâncovenești*, București, 19
-

Informații suplimentare online

[Raportul 4855 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
